

MAŽŲJŲ GALYBĖ

Jau ne nuo šiandien kalbama ir faktais patvirtinama, kad mažosios socialinės bendruomenės visados turi daugiau teigiamybių, negu didžiosios, ypač kas liečia sugyvenimą, ekonominį gerbūvį, netgi kultūrinį lygį. Svarbiausia, mažieji socialiniai vienetai yra lankstesni, gali greičiau ir lengviau susitarti, rūpinasi tinkamiau ir atidžiau visais savos bendruomenės nariais, kurie pas mažuosius sudaro nelyginant vieną harmoningą šeimą. Šitai aiškiai matyti mažųjų valstybių gyvenime, juo labiau atskiruose bendruomeniniuose vienetuose.

Tą patį galima pasakyti ir apie mūsų bendruomenes mažosiose kolonijose. Tiesa, tų mažųjų kolonijų veikimo spindulys yra labai ribotas, iš nedaugelio narių lygiai ir nedidelis pasirinkimas tinkamų žmonių vadovybei, kultūrinei veiklai ir t.t. Tačiau maža kolonija visados yra vieningesnė, palankesnė be didesnių prieštaravimų savo vidaus reikaluose. Todėl ir jų kartais net turimas jėgas viršiję užsimojimai ir projektai bei jų įgyvendinimas dažnu atveju nustešina ir sugėdina didžiąsias kolonijas.

Šis "Mūsų Pastogė" numeris skiriamas Canberros lietuvių bendruomenei. Numerį leidžia Canberros Lietuvių Klubas, kuris šiomis dienomis švenčia ir savo penkerių metų veiklos sukaktį. Ir kaip tik šia proga Canberros lietuviai ne tik nori savo atsiekimais pasidžiaugti drauge su visais Australijos lietuviais, bet ir tuo pačiu paremti "Mūsų Pastogę" be jokių sunkumų išleidžiant savo kaštais vieną jos numerį.

Pradžioje mūsų ateiviškos eros Canberros lietuviai, kaip visur kitur pasireiškė gyva veikla ir dideliu entuziazmu, bet būnant mažai kolonijai ilgainiui tasai entuziazmas slūgo ir vargu ar šiandien šioji kolonija kaip vienetas egzistuoja. Tai pripažįsta ir patys tos kolonijos gyventojai. Reikėjo imtis naujo ir lietuvių praktikoje neišbandyto užsimojimo, kuris ne tik apie save suburtų visus lietuvius, bet dar ir duotų pajamų kolonijos veiklai, jos siekiamis ir uždaviniais.

Canberriškiai pirmieji iš lietuvių kolonijų užsimojo įsigyti savo klubą ir šitą užsimojimą įvykdė. Per penkerius savo gyvenimo metus klubas ne tik išmokėjo pagal jų jėgas užtrauktą banką didelę paskolą, bet net šiandien gali nesivaržydami finansiniai remti savo vietinės organizacijos arba prisidėti prie bendrų bendruomeninių uždavinių. Ir tai yra canberriškių lietuvių solidarumo ir sveiko pasiryžimo didelis kreditas, kuris pirmiausia naudingas pačiai kolonijai ir drauge yra kaip pavyzdys ir kitoms lietuvių kolonijoms, kurios tai galėtų padaryti ir lengviau, ir sėkmingiau.

Neskaitant darbo ir pačių sudėtų aukų klubo patalpų statybai, klubo valdyba dar paėmė iš banko 10.000 dolerių paskolos. Kolonijai su 200 lietuviškų galvų, iš kurių tik mažesnė dalis yra dirbančiųjų, tokia paskola yra milžiniška rizika (Sydneyje yra virš 3000 galvų ir skandalijama, kam Sydneyje Lietuvių Klubas sutinkas užtraukti \$65.000 paskolą klubo patalpų statybai!). Vis tik canberriškiai lietuviai šito neišsigando, bet džiaugėsi tokiu laimikiu ir štai po penkerių metų tą paskolą aišku su atitinkamais procentais pilnai išmokėjo ir dar gali remti ir remia pinigais lietuvišką veiklą neskaitant to, kad nuolat ir nuolat įneša vis naujų pagerinimų pačiame klube ir dabar net projektuoja didesnių užsimojimų darbus.

Šiandien Canberros lietuviai gali sau leisti daugiau, nei kitos kolonijos. Neskaitant to, kad pats klubas pasidarė visu lietuviško gyvenimo centru, jie remia savo organizacijas, išlaiko savaitgalio mokyklą net mokėdami atlyginimą mokytojams, turi pilnai apmokamą klubo lietuvių tarnautojų, kurie šalia savo tiesioginio darbo dar nemažai laiko ir dėmesio skiria bendrai lietuviškai veiklai. Canberros lietuvių klubas, kaip kai kurių ultramora-

listų tiek ten vietoje, tiek ir kitur, vadinamas gėrykla, nepadarė Canberros lietuvių girtuokliais, nenuatautino jų, nors klube ir yra visa eilė svetimtaučių narių, bet greičiau juos dar lietuvių sustiprino, nes šalia to dar prisidėjo ir ambicija išlaikyti ne tik gerą lietuvių vardą prieš kitus, bet lygiai ir patenkina tautines ambicijas, jog lietuviu būti yra daugiau, negu likti bevardžiu masėje.

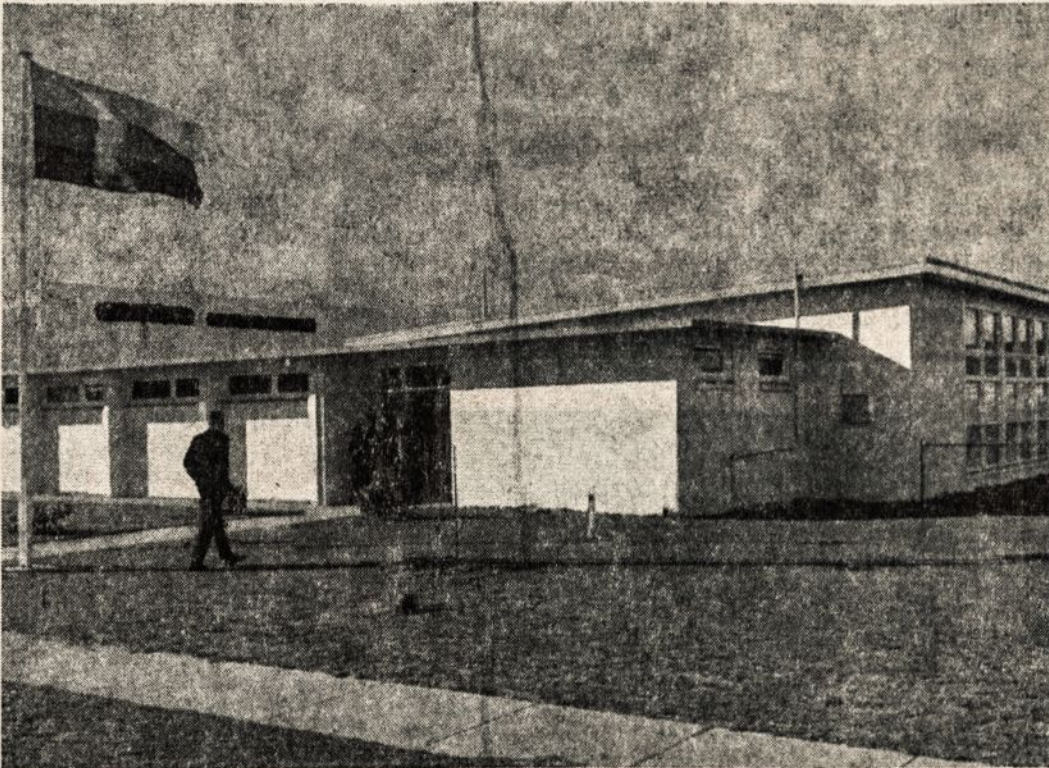
Tad šia proga ir norisi Canberros Lietuvių Klubą pasveikinti penkmečio veiklos proga ir palinkėti dar darnesnio vieningumo ir našesnio darbo. Tie praėję penkeri metai buvo daugiau kūrimosi ir kieto darbo metai, kad įsikūrus prasidės jau našūs kūrybingi metai. Tuo mes mesio skiria bendrai lietuviškai veiklai. Canberros lietuvių klube, kaip kai kurių ultramora-

MŪSU PASTOGĖ

Registered at the G.P.O. Sydney for transmission by post as a Newspaper.

(XIX) 1968 — LIETUVOS LAISVĖS KOVOS METAI — Nr. 42 (1015)

1968 m. spalio 21 d.

CANBERROS LIETUVIŲ KLUBAS

KLUBO TIKSLAI IR APIMTIS

RAŠO A. ANDRUŠKA

Bendruomenės namus Canberroje planuojant buvo siekiama pastatyti pastatą, kuris tenkintų lietuviškos veiklos reikalavimus, ir kuris duotų pajamų, kad kiekvienas susirinkimo metu nereikėtų "ubagauti" pastato išlaikymo išlaidoms apmokėti. Siekiant to apibrėžto tikslo prieita prie klubo formos.

Pirmais ir antrais klubo veiklos metais buvo įsigyta reikalingi baldai, kaip kėdės, stalai; staltiesės, indai ir virtuvės įrenginiai; nupirktas pianinas, įruožta scena ir garsiakalbiai. Tad klubo pirminis tikslas, išeinant iš lietuviškos veiklos reikalavimų, pilnai buvo atsiestas per tuos pirmuosius du metus.

Kiekvienoje bendruomenėje, ar ji būtų didelė narių skaičiumi, ar maža kaip Canberros, pagrindinė lietuviškos veiklos dalis yra suorganizavimas, sutelkimas reikiamų lėšų tai tautinei veiklai finansuoti. Apylinkės valdybai, skautams, savaitgalio mokyklai, socialinei globai — atseit visiems reikia pinigų. Atsibosta beduoti, o dar sunkiau prašyti. Bendruomenės veikla pastato dar vieną tikslą klubo veiklai: parūpinti lėšas lietuviškam darbui Canberroje.

Klubo tikslai ir jo veikla šiandien ribojasi ir naudinga tik Canberros bendruomenei. Logiška būtų ir suprantama, kad klubui au-

gant ir plečiantis, klubas pasistatys dar vieną tikslą: finansiniai paremti Krašto Valdybos projektus, naudingus visos Australijos lietuviškai veiklai.

KLUBO CHARAKTERIS

Kaip jau minėta užsibrėžtas tikslas nustatė bendruomenės namų formą: kad sutelkus reikiamų lėšų pastatui išlaikyti ir bendruomenės veiklai finansuoti, pasirinkta klubo forma — atseit, baras ir gal vienam kitam ne prie širdies spiritiniai gėrimai. Neginčysim, kad tuos gėrimus vartojantieji ar tiksliau pasakius tie, kurie pinigą bare palieka, yra vienas iš faktorių nustatantieji klubo charakterį. Suprantant, kad mūsų tautiečiai nėra klubų žmonės, turint galvoje lietuvių skaičių Canberroje ir jų mažėjantį kapacitetą išgerti, pats baro kambarys nėra toks lietuviškas, kaip mes visi norėtume jį matyti. Bet lietuviškas klubo komitetas, lietuviškas baro patarnautojos, lietuvių dailininkų paveikslais bei kunigaikščių portretais dekoruotos klubo sienos duoda klubui lietuviško charakterio atspalvį. Savaitgalio mokyklos, o ypač choro "Aušra" repeticijų vakarai klubo charakterį dar daugiau paryškina.

Ir kai Pravdos komunistas žur-

Viktoras Martišius
dabartinis Klubo p-kas

nalistas, bet kilęs iš Lietuvos ir dar tiek lietuviškai kalbas, apžiūrinėjant Canberą, buvo privataus asmens užvežtas į klubą ir praleidęs gerą pusvalandį apžiūrinėjant paveikslus, perskaitęs Himną ir pakalbėjęs su savaitgalio mokyklos vaikais prisitarė — jei nebūčiau matęs, nebūčiau patikėjęs.

BENDRUOMENĖ IR KLUBAS

Kiekvienos bendruomenės lietuviška veikla priklauso nuo daug-

Pateisintos pastangos

Svenčiant Canberros Lietuvių Klubo penkerių metų veikimo sukaktuves peržvelkime šio klubo atsiekimus bei vertę.

Nėra abejonės, kad klubo svarbiausias tikslas yra suteikti pastogę ir prieglaudą lietuviškos organizacijoms ir bendrai lietuviams. Atrodo, kad šitai klubas atlieka be kritikos, nes visos lietuviškos organizacijos, "Aušros" choras, vargo mokykla naudoja si klubo patalpas be jokio mokesčio. Galima sakyti, kad šimtu nuošimčių sostinės tautiečiai klubui priklauso nariais.

Kaip matyti iš finansinės apyskaitos, klubo didelė teigiama ypatybė yra jo ekonominė padėtis. Iš gauto pelno jau išmokėta klubo statybos paskola, paremtos lietuviškos organizacijos, surengti parengimai, pagelbėta ligoniams ir t.t.

Turint mažai lietuvių Canberroje buvome priversti priimti klubo narius ir svetimtaučius: narių tarpe turime australų, suomių, arių, vengrų, kroatų, latvių bei estų. Per šitą kosmopolitišką klubą atmosferą patys lietuviai įgijo daug draugų ir respekto. Mūsų vardas iškeltas keletą kartų australų spaudoje, nes daug kas pastebėjo, kad lietuviai yra tolerantiški ir draugiški. Net stebėtasi, kad įstengiame sugyventi ir su ariais...

Šitas klubo internacionalinis charakteris jau seniai sukėlė ir priekaištų kai kurių mūsų tautiečių tarpe. Didelį rūpestį sudarė vienu metu mintis, kad eventualiai svetimtaučiai nariai gali perimti klubo vadovavimą ir net turtą iš pačių lietuvių. Nors klubo įstatuose aiškiai specifikuota, kad tik pilnateisiai klubo nariai (kurie yra lietuviai) turi teisę balsuoti ar turėti pareigas klubo komitete, vis vien kai kurie mūsų tautiečiai rodo nepasitenkinimo, kad lietuvių namuose maišosi svetimtaučiai...

Vis tik turime skaitytis su faktu, kad be svetimtaučių narių mums patiems būtų neįmanoma išlaikyti klubą. Teko net nugirsti sarkastiškų komentarų, kad tautiečiai išlaiko sostinėje lietuvių per savo karčiamą. Ir čia yra tiesos. Per klubo barą, kuriuo daugiausia naudojasi klubo svetimtaučiai nariai, sudaromos bemaž visos klubo pajamos. Verčiantis prekybos principu Canberros lietuviai jau nusikratė visokių aukų rinklių tautiniams reikalams.

Kaip ir tikėtasi, pradžioje buvo susilaukta protestų, kad laikomas baras klubo patalpose. Kiti baiminosi, kad jaunimas mesis girtuokliauti ir gembliariauti. Praktika tačiau parodė, kad vedant tvarkingai klubą ši baimė nepasitvirtino. Individualai, su kuriais buvo sunku susitvarkyti, buvo labai greitai iš klubo pašalinti ar iš viso nepriimti nariais.

Tenka pripažinti, kad klubas labiau sujungė Canberros lietuvius, t.y. suartino juos ir panaikino tą klasių skirtumų jausmą. Šitai įvykdė bendras darbas statant klubą ir realizavimas, kad visi priklausome vienai lietuviškai šeimai.

Zinant Canberros lietuvių kolonijos dydį galime tikrai pasidžiaugti ir didžiuliais rezultatais, kuriuos mums atnešė ir neša klubas. Ir net labai atsargūs vertintojai pripažintų, kad vargu ar jausėtis dabar koks nors lietuviškos veiklos pulsas, jeigu nebūtų įsisteigęs klubas. Pasirodė, kad klubas yra tikrai vertinga institucija lietuviškame gyvenime ir dėl to patartina ir kitoms lietuvių kolonijoms, kur yra tinkamos sąlygos, pagalvoti apie klubų kūrimą.

V. Martišius

lio faktorių. Vienas iš svarbiausių veiksnų yra bendruomenės dydis. Canberroje priskaitoma apie 70 šeimų. Atmetę iš to skaičiaus negaliojančius ir senstėjęs, gražiai veikęs "šviesos" sanbūris aktyviai bendruomenės veikloje užgeso. Bet atsiradus savaj pastogei, apylinkės valdybos iniciatyva suorganizuojamas "Aušros" choras.

Klubo suformavimas, pradinio kapitalo sutelkimas, statybos darbai ir pirmaisiais 2 metais savanorišku darbu jo išlaikymas buvo didelis darbas tokio dydžio bendruomenei. Savaiame su-

prantama, intensyvi bendruome-

nės narių veikla klubo organizacijoje, susilpnino kitų bendruomenės vienetų veiklą: skautai ir sportininkai pradėjo merdėti, labai negaliojančius ir senstėjęs, gražiai veikęs "šviesos" sanbūris užgeso. Bet atsiradus savaj pastogei, apylinkės valdybos iniciatyva suorganizuojamas "Aušros" choras.

KLUBAS IR BENDRUOMENĖS ORGANIZACIJOS

Kaip pavieniai bendruomenės nariai taip ir organizacijos už klubo patalpų naudojimą nieko nemoka. Šiandien Canberriškiai negali įsivaizduoti, kaip bendruomenės veikla gali vykti neturint savo pastogės.

"AUŠROS" CHORAS

Visas bendruomenės vargas ir triušas statant klubą buvo įprasminas įsisteigus "Aušros" chorui. (Pabaiga psl. 2)

SPECIALUS M.P. NUMERIS, SKIRTAS CANBERRAI

Šį M.P. numerį išleidžia Canberros Lietuvių Klubas, minėdamas savo penkerių metų veikimo sukaktį. Medžiagą surinko ir spaudai paruošė PETRAS PILKA tal-kinamas tam tikslui specialiai sudarytos kolegijos.

Dabartinė (1968 m.) Canberros Liet. Klubo Valdyba. Iš k.: J. Valtas, M. Mauragis, P. Pilka, P. Dabriga, V. Martišius, N. Volkas, R. Katauskas, A. Švedas.

TRUPUTIS CANBERROS LIET. KLUBO ISRORIJOS

LIETUVIŲ KLUBO CANBERROJE PRADŽIA, STATYBA IR LAIKYMASIS

Kaip kad ir visose kolonijose, taip ir Canberroje lietuviai tuojau pajuto gyvą reikalą turėti savo kampa, savo pastogę.

1956 metais tuoliausios Lietuvos Bendruomenės Apylinkės Valdybos iniciatyva buvo sudarytas komitetas iš p.p. K. Makūno, P. Pilkos ir V. Vrubliausko ištirti galimybes, kaip įsigyti žemės sklypą, ant kurio galima būtų pastatyti salę lietuvių reikalams. Komisijai ištyrus, kad nemokama žemės sklypą gali gauti tik sporto klubai, arba registruotos labdaros draugijos, pateikė pranešimą Apylinkės valdybai ir tuo reikalus užsibaigė, nors vidaus reikalų departamentas pažadėjo ir net nurodė labai geroje vietoje (kur dabar yra Canberros North Bowling Club) žemės sklypą.

1959 metais labai aktyviai veikiantieji skautai, vadovaujami s. V. Keraitienės ir s. P. Pilkos, pajutę gyvą reikalą turėti nuolatinių skautų būklę, vėl šį reikalą pradėjo klibinti. Skautams buvo galima gauti žemės sklypą ir valdžios paramą, bet pastatas būtų priklausęs australų skautams, ir jei lietuvių skautai susilikviduotų, tai visas turtas pereitų jų žinion ir valdyboms. Pabijojus, kas vieną dieną skautai gali susilikviduoti ir lietuvių pastangos ir pinigai nueiti kitiems (kas ir būtų įvykę) nuo šitokio užsimojimo buvo susilaikyta. Skautų vadovybei toliau klibinant Apylinkės valdybą ir bendrai visus Canberros lietuvius jau 1961 metais imtasi konkretnių žygių.

1961 m. rugsėjo 19 d. P. Pilka sušaukia įvairių organizacijų atstovus — P. Dirksį iš sporto klubo "Vilko", T. Žilinską Canberros lietuvių studentų, V. Genį Sambūrio "Šviesos" A. Švedą skautų A. Andruška tėvų komiteto ir "bepartyvių" A. Genį. Šie visi asmenys nutarė sudaryti laikiną klubo organizacinį komitetą ir pasiskirstė pareigomis: P. Pilka —

pirmininkas, Sekretorius — T. Žilinskas, išdininkas — A. Švedas visi kiti komiteto nariai.

Komitetas nedelsdamas ėmėsi darbo. Tuojau buvo kreiptasi dėl žemės sklypo, užregistruotas klubas anglišką pavadinimu Canberro Lithuanian-Australian Club. Paprašytas ilgos atminties A.-A. B. Jarašius paruošė klubo įstatus. A. Genys sutiko būti garbės, be atlyginimo, architektu ir tuojau pradėjo projektuoti pastatą, kurį pradėjome nuo 1200 kvadr. pėdų ir pabaigėme 3400 kv. pėdų projektu. A. Švedas ir A. Andriuska pradėjo lankyti visus Canberros tautiečius rinkdami pasižadėjimus paskolai. 1861 m. spalio 22 d. buvo sušauktas steigiamasis klubo narių susirinkimas, kuriame dalyvavo 42 Canberros lietuviai. Po ilgokų, karštų ir tikrai nuoširdžių lietuviškų diskusijų, nutarta statyti klubą. Klubo valdyba buvo renkama atskiromis pozicijomis kurią sudarė Pirmininkas P. Pilka, vicepirmininkas P. Dirksis, sekretorius T. Žilinskas, išdininkas, A. Švedas ir komiteto nariai A. Andruška, A. Genys, V. Genys. Priimta ir patvirtinta B. Jarašiaus paruošta klubo konstitucija 1962 m. sausio 11 d. Vidaus Reikalų Ministerija paskyrė lietuvių klubui didelį žemės sklypą šalia Lyneham prekybos centro.

A. Genys pastato projektavimui pasikvietė arch. K. Makūną ir inž. R. Katauską, o komitetas paprašė didelį lietuvių bičiulį John Brockwell prisidėti ir išgauti klubui gėrimų leidimą. Canberros skautai pradėjai gyvenimo įnešė klubo kason 100 svarų (\$200). Nors komitetas posėdžiavo veiklą kas savaitę, nors planai jau buvo paruošti, pasižadėjimai surinkti ir jau pinigai palengva mokami į klubo kasą, planai patvirtinti, bet statybos nedrįsime pradėti, kol negautas gėrimams leidimas. Į tą tarpą komitetas surengė vieną šaunų pobūvį, kuris davė 364 svarus pelno. Galų gale 1963 m. sausio 30 d. gavome leidimą gėrimus klube pardavinėti. Nuo tos dienos J. Brockwell buvo kooptuotas pilnateisiu komite- to nariu. Taip pat buvo sudarytas klubo statybos komitetas iš pirm. P. Pilkos, vyr. darbų prižiūrėtojo V. Genio, architektų A. Genio ir R. Katausko, stalių dar-

bų vedėjo F. Gružo ir darbininkų prižiūrėtojo L. Budzinausko. Ilgai nedelsiant jau po trijų dienų gavus licenziją šeštadienio rytą su kastuvais ir pikais susirinko apie 15 tautiečių kasti pamatų. Tai buvo 1963 m. vasario 2 d. Visi statybos darbai ėjo gana sklandžiai. Kiekvieną savaitę rinkosi savanoriška darbo jėga, o moterys pamainomis atnešdavo laukanešius pietums. Po darbų susimeldavo vyrai alučiui ir dar aptardavo sekančios dienos darbus arba pasikvato davė iš nevykusių dienų darbų.

P. Pilka
— pirmasis Klubo pirmininkas

Darbo valandų viso užregistruota 3406, kurios atitenka tautiečiams tokia tvarka.

Alyta 127, Anučiaskas 36, Andruška 14, Balsys 22, Borumas 98, Budzinauskas 134, Budzinauskienė 6, Brockwell 59, Čelčys 58, Dabriga 41, Dehn 8, A. Fleury 5, A. Genys 28, G. Genienė 8, V. Genys 215, Gružas 376, Gružauskas 7, B. Jarašius 42, Jablonskis 27, Jablonskis jun. 3, Juodvalkis 20, R. Katauskas 81, D. Katauskas 5, Kasperiušas jnr. 15, Keraitis 39, Keraitis jnr. 27, Labutis 113, Labutis jnr. 33, Laurino-

nis 45, Lisauskas 68, Miniotas 38, R. Miniotas 14, Minius 38, Mack (Maciulevičius) 16, Martišius 16, Martišius jnr. 15, Makūnas 2, Narbutas 32, Panks (Pankevičius) 226, Pilka 347, Playford 8, Palubinskas 86, Pech (Pečiulis) 24, Ratas 30, Švedas 50, Švedas jnr. 10, Skukauskas 11, Valtas 76, Venclovas 84, Velioniškis 70, Vėteikis 12, Volkas 32, K. Žilinskas 54, T. Žilinskas 191, Č. Žilinskas 117, J. Žilinskas 11, B. Žiliskienė 11, Žentalis 32.

Šios valandos užregistruotos tik dirbant konkrečiai prie statybos. Niekas neregistravo valandų, praleistų posėdžiaujant, planuojant pinigus renkant ir bendrai viską organizuojant. Nesuklysciau manydamas, kad tas sudarytų dar 3000 valandų, jei ne daugiau.

Darbai ir pinigų telkimas ėjo gana sklandžiai. Gavus iš banko \$10,000 paskolą galus su galais sumezgėme ir jau 1963 m. spalio pradžioje pastatas buvo baigtas.

(Nukelta i psl. 3)

Pirmasis Canberros Liet. Klubo Komitetas planuoja:
Iš kairės: P. Dirksis, P. Pilka, I. Jarašius, A. Andruška, K. Makūnas, A. Genys, A. Švedas.

V. Genys
— antrasis Klubo pirmininkas

KLUBO TIKSLAI IR...

(Atkelta iš psl. 1)

Ketvirtadienio vakarai klube, vyks choro repeticijai, yra maloniausi. Graži choro tradicija, kai dirigento ir pavienių choristų vardo dienos ar kitos atžymėtinios progos yra visų drauge lyg vienos šeimos, repeticijai pasibaigus, aplaistomos ir apdainuojamos. "Aušros" choras tai klubo lietuviška siela.

Neperdėsim pridurdami, kad kiekvienas choro pageidavimas ar finansinis bei kitais reikalais, klubo komiteto traktuojamas, kaip įsakymas.

SAVAITGALIO MOKYKLA

Savaitgalio mokykla yra apylinkės valdybos kompetencijoje. Klubas apmoka 1/2 Kalėdinės vaikų eglutės suruošimo išlaidų. Vaikų ir suaugusių knygyno reikalas dar planavimo stadijoje.

SPORTININKAI

Klubui įsipareigojus finansiniai globoti sportininkus, "Vilko" spalvos praėjusiais metais vėl pasirodė sporto šventėje Adelaidėje.

Šiais metais šalia krepšinio komandos, atsirado ir tinklininkai. Klubas su pasididžiavimu džiaugiasi jų pažanga. Paskutinių metų sporto klubo darbo rezultatai pilnai pateisina jiems per 14 metų suteikta \$400.00 finansinę paramą.

INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ S-GOS CANBERROS SKYRIUS

Klubo patalpomis retkarčiais pasinaudoja ir ši jauniausioji iš mūsų bendruomenės organizacijų, kurios nariai suprojektavo klubo pastatą, prižiūrėjo ir vadovavo statybos darbams. Klubas plėsdamas savo veiklą dar daug naudosis jų nuoširdžiais patarnavimais.

SKAUTAIS — STUDENTAI — KARIŲ SAMBŪRIS

Skautai, Studentų Canberros skyrius ir neseniai atsiradęs karių sambūris laiks nuo laiko nau-

dojasi klubo tiekiamais patarnavimais ar tai valdybos posėdžiams ar ruošiamiems metiniams baliams.

Paminėtini lietuviai bridžo žaidėjai, kurie be išimties vieną vakarą savaitėje lavina savo smegenis Gareen kombinacijose.

APYLINKĖS VALDYBA

Svarbiausią mūsų bendruomenės organizaciją A.L.B. Canberros Ap-ke pasilikome pabaigai. Teoriškai nedidelėje bendruomenėje kaip Canberroje Apylinkės Valdybos veiklos sritis turėtų būti kultūrinė, gi klubo komitetas tvarkytų klubą ir parūpintų reikiamas lėšas tai kultūrinei veiklai finansuoti. Gyvenime tie reikaliukai šiek tiek susimaišo. Visai natūralu, kad pinigus duodantysis norės žinoti kuriam reikalui lėšos bus panaudotos ir pasilaikys teisę nuspręsti sumos dydį pagal reikalo svarbumą, o gal net visai nepritarti. Galimybė nesutaramas yra, nors tie patys bendruomenės nariai sudaro ir klubą ir P.L.B. Canberros skyrių. Tie patys nariai renka ir klubo komitetą ir apylinkės valdybą, o visgi dvi viena kitai nepriklausančios, savistovios organizacijos, du komitetai.

Kad dešinė žinotų ką daro kairė, Apylinkės Valdybos pirmininkas automatiškai įeina klubo komitetan. Bet kiekvienais metais pasigirsta balsų, ypač renkant apylinkės valdybos organus, abejonių ar vieno komiteto Canberrai nepakaktų.

Per 5 klubo veikimo metus tas komitetų bendradarbiavimas buvo be priekaištų ir reikia manyti išsilaikys toje pačioje dviasioje. Klubas iš savo pusės padeda kiek galinti finansiniai ir per paskutinius 24 metų bendruomenės organizacijų veiklą yra parėmęs gražia apie \$1.200 dolerių suma.

A. Andruška

Finansinė Canberros Liet. Klubo padėtis

Klubo finansinę padėtį reikia žinti, kad apsirikau. Be mažų išimčių, kiekvienas savo pasižadėtą sumą sumokėjo pirmą kartą apsilankius, arba net patys atnešdavo.

Pirmoje stadijoje mes pergyvenome maždaug tuos pačius sunkumus ir vargus, kaip, kad ir kitose kolonijose statant lietuviškus namus. Gaj Canberros lietuviai turėjo šiek tiek geresnes sąlygas, visi tautiečių įnašai skaitomi be nes a) dauguma lietuvių nesistatė privačių namų patys, bet gavo valdžios pastatytus už labai palyginant mažą nuomą; b) Klubo statyba prasidėjo tik 1961 metais, kada dauguma buvo jau padoriai įsikūrę ir be didesnio apsisunkimo galėjo skirti apvalesnes sumas klubo statybai.

Canberros lietuvių kolonijai nesant didelei ir planuojant klubo patalpas turėta su tuo skaitytis. Po skaitlingų susirinkimų bei posėdžių nutarta klubą statyti maždaug \$10,000-\$15,000 vertės. Apie šį sumą klubo patalpų dydžio prasidėjo darbas. Architektai planavo, gi A. Andruška ir aš L. Cepas pradėjome pinigų telkimą. Žinodami iš patirties, kaip sunkiai vyko pinigų rinkimas Sydnejuje bei Banktowne, nebuvau ir čia didelis optimistas, tačiau turui prisipa-

R. Daukus 20.00
A. Fleury 60.00
P. Gružauskas 120.00
F. Gružas 112.00
A. Genys 100.00
V. Genys 402.00
R. Genienė 100.00
J. Gocentas 10.00
B. Jarašius 40.00
B. Juodvalkis 2.00
E. Jurelė 80.00
J. Jablonskis 66.00
Z. Jaudagis 3.00
I. Jarašius 20.00
R. Katauskas 100.00
P. Katauskas 60.00
A. Kasperiušas 60.00
K. Keraitis 118.00
P. Kinas 6.00
V. Kučinskis 20.00
A. Klimaitienė (Pertho) 20.00
B. ir S. Knieža 60.00
A. Kramilius 18.00
K. Labutis 120.00
K. Lisauskas 60.00
J. Laurinonis 50.00
P. Martišius 320.00
V. Martišius 50.00
K. Makūnas 100.00
M. Miniotas 60.00
M. Mack (Maciulevičius) 30.00
J. Meikša 90.00
R. Miniotas 100.00
S. Mikučionienė 40.00
B. Minius 40.00
E. Narbutas 40.00
S. Palubinskas 132.00
G. Peck (Pečiulis) 50.00
J. Perlibachas 10.00
P. Pilka 230.00
P. Sadauskas 14.00
Z. Skukauskienė 30.00
J. Sadauskas 20.00
J. Sedaitis 20.00
L. Sedaitis 10.00
Z. Sipavičius 330.00
R. Šilinis 100.00
A. Švedas 60.00
B. Šumyla 13.00
N. Volkas 120.00
J. Valtas 20.00
L. Venclova 40.00
P. Velioniškis 220.00
J. Vėteikis 50.00
L. Vrubliauskas 60.00

Viso Canberros lietuvių klubo statybai paskolino \$6546.00 ir visokiomis progomis suaukojo 548 dolerius. Tai ir buvo pagrindinė suma, kuria galėjome operuoti. Be didelių sunkumų gavome iš Commercial Bank of Australia \$10,000.00 paskolą ir tą sumą pilnai pakako apmokėti medžiagoms ir specialistams bei įsigyti šokių tokius baldus ir papildyti gėralų atsargas.

Galutinai klubą įrengti kainavo: a. pastatas \$13,346.00 b. baldai 938.00 c. baro įrengimai 1,950.00

Dabartinė klubo vertė vėl yra pasikeitusi, nes buvo pristatytas bilijardo kambarys ir padaryta keletas vidaus įrengimų. 1967 m. apyskaita atrodo šitaip:

a. pastatai 19,329.00
b. baldai 3,842.00
c. baro įrengimai nepasikeitę. Tačiau tikroji klubo vertė yra daug didesnė, nes čia neįskaityta savanoriškas darbas, kurio buvo įdėta gana daug. Šios sumos reprezentuoja tik medžiagas ir samdytą darbo jėgą.

Antrąjį klubo perijodą — penkerių metų klubo veikimą galima pailiustruoti šiais ekačiais:

a. Baras padarė apyvartos \$89,520.00
b. Istojimo ir nario mokesčių gauta 3,127.00
c. Zaidimų badymo lentos davė 7,329.00

Algų išmokėta \$8,775.00. Algų pozicijos, palyginus su 1964 m. ir 1967 m. padidėjo 10 kartų, nes pirmuosius dvejus metus barą aptarnavo patys klubo nariai be atlyginimo.

Šiuo metu bankui skola yra išmokėta. Skola nariams \$6536.00. Šiai skolai padengti klubas išdavė paskolos laktus ir dalimis bus gražinta pagal valdybos nuožiūrą. Tai tokia bendrais bruožais paėmus yra Klubu finansinė padėtis, kuria skūstis negalėtume.

A. Švedas

VOVERIS & VOVERIS

S A W M I L

Sav. J. VOVERIS

Išpiaunama visokiausio dydžio minkštamedžio lentos ir rąstai.

Pristatomas krosnims kuras. Lietuviams papigintai. Lietuviams pensininkams veltui.

12 WHYALLA ST., FYSHWICK, A.C.T.

Tel. 93 724 — 94 396

CANBERROS LIET. CHORAS "AUŠRA"

Canberros "Aušros" choro įėjimą vietos visuomenė sutiko su dideliu entuzijazmu. Choro organizavimas ir dainorių verbavimas vyko gana sklandžiai. Choro vadovauti pakviestas p. P. Darius, kuris nedvejodamas sutiko. Pirmoji repeticija įvyko 1964 m. vasario 27 d. Tuo laiku į choro eiles įstojo 30 dainorių, kurių sąstata su mažais pasikeitimais pasiliko beveik toks pat ligi šiai dienai.

To meto Apylinkės Valdybos pirmininkas ir vienas iš uoliausių choro steigimo iniciatorių K. Labutis suruošė iškilmingas krikščynas. Krikšto tėvais buvo pakviesti p. M. Martišienė ir p. A. Čeičys. Į krikšto iškilmes be savų tautiečių buvo pakviesta valdžios ir kitataučių atstovai. Krikščynų proga Apylinkės Valdyba suteikė chorui piniginę paramą, o krikščiatėms padovanojo albumą su prasmingu

įrašų skatindami nenuilstamai dirbti ir puoselėti dainą. Per ketverius choro gyvenimo metus jau vienetais, galime sakyti, susicementavo ir susidainavo. Nors per vieną kartą savaitėje vykstančias repeticijas kažin ko daug negalima nuveikti, bet jau choro repertuaro skalė gana plato. Be giedojimo bažnyčioje per lietuviškas pamaldas ir be pasirodymų veik per visas tautos šventes bei minėjimus choras suruošė dainų (NSW) šventę Canberroje, kurioje dalyvavo Sydnėjaus ir Newcastle'io chorai. Dalyvavo Lietuvių Dienos Sydnėje ir dviejose N.S.W. dainų šventėse taip pat Sydnėje. Dalyvavo tarptautiniame labdaros koncerte Canberroje, 1965 metų vasario 16 d. proga kartu su tautinių šokių grupe išpildė programą per ABC televizijos stotį, suruošė karo veteranams koncertą ir 1967 metų rugsėjo 8

d. proga suruošė tautos šventės minėjimą.

Choras savo repeticijoms, pobūviams, bei susirinkimams nemokamai naudoja Lietuvių klubo patalpas ir pianiną.

Dabartinė "Aušros" choro sudėtis:

Dirigentas-vadovas P. Darius.
Administratorius A. Alyta.
Iždininkė V. Žilinskienė.
Choro komitetas: V. Genienė, B. Gružienė, T. Žilinskas.

Dainininkai

Sopranai: V. Andruškaitė-Roberts, M. Balsienė, R. Biveinienė, B. Gružienė, B. Jablonskienė, V. Mauragienė, E. Perlibachienė, L. Žilinskienė.

Altai: E. Alytėnė, O. Andruškienė, L. Daukienė, R. Genienė, A. Kovalskienė, E. Zentellenė.

Tenorai: A. Balsys, R. Daukus,

"Aušros" choras su dirigentu P. Darium

A. Dumčius, J. Kovalskis, M. Mauragis, St. Palubinskas.

Bosai: A. Alyta, V. Genys, F. Gružas, J. Jablonskis, P. Martišius, P. Pilka, T. Žilinskas.

A. Alyta

Buvo rašyta, kad pora lietuvių išgyveno 17 metų Sydnėjaus pakraščiu urvuose. Bet pasirodo, kad urvuose gyventi mėgėjų yra ir daugiau. Pereitą savaitę užtiko dektetyvai vieną universitetą baigusį inžinierių, kuris taip pat išgyvenęs urve penketą metų. Mat, jis prieš penketą metų buvo paskelbtas, kaip dingęs be žinios.

Apie "urvinius" lietuvių kalbama, kad jie susiradę naują urvą bet dar neišaiškinta kur.

gimimo pasišventusiais dirba ilgą valandą klubo gerovei, žmogus kuris pažįsta kiekvieną klubo narį ir kurį visi nariai pažįsta ir šaukia vardu. Antras išskirtinas asmuo būtų J. Dehn, kuris jau kelinti metai kaip tvarko klubo pievutes, gėles, medžius ir bendrai visą išorinę priežiūrą, bei tvarko klubo biblioteką.

Nuo dienos, kai buvo nutarta statyti klubą iki dabar jau praėjo septyneri metai. Klubo organizatoriai ir iki šiol dirbę klubo gerovei jau sensta ir pavargsta. Manau, kad labai netolimoje ateityje prieisime prie samdyto reikalų vedėjo, o klubo valdybai paliks tik daryti nutarimus ir nustatyti galres. Kiek dar ilgai Canberros lietuvių klubas bus lietuviškas ir lietuvių kontroliuojamas, sunku pasakyti, tik viena esu tikras, kad ir po daugelio metų pravažiuojant pagrindine gatve, kuri skiria Lynham ir O'Connor priemiesčius, kiekvienas galės perskaityti užrašą *Lithuanian-Australian Club*.

papas

Šiais metais komitetui ne tik pasisekė išmokėti skolas bankui, bet dar gerai paremti sportininkus ir palikti kasoje apvalią sumą.

Šįmetinį komitetą sudaro. V. Martišius pirm., N. Volkas vicepirm., R. Katauskas sekr., A. Švedas iždininkas, M. Mauragis užpirkėjas, P. Dabriga remonto ir klubo priežiūra, J. Valtas klubo tarnautojų priežiūra ir P. Pilka tose pačiose pareigose. Noriu pažymėti, kad paskutiniuosius dvejus metus komiteto narys P. Dabriga pasidarė tikras klubo gėdą. Tai žmogus, kuris be jokio atly-

A. Andruška
— trečiasis Klubo pirmininkas

vyko 1965 m. vasario 7 d. Naujojo valdybos buvo išrinkti Čeičys pirm. R. Katauskas sekr. A. Danta iždininkas, T. Žilinskas baro tvarkytojas, K. Makūnas Klubo priežiūra ir remontams, J. Petronis ir P. Darius. Šis komitetas vėl ėmėsi statybų ir pagerinimų. Buvo pristatytas bilijardo kambarys, įrengta scena ir garšakalbiai. 1965 metų pabaigoje J. Brockwell atsisakė iš licenzijos laikytojo pareigų ir jas perėmė P. Pilka.

Ketvirtąjį komitetą, klubo nariai, visuotiniame susirinkime įvykusiam 1966 m. vasario 27 d. išrinko: pirm. A. Andruška, sekr. R. Daukus, iždin. A. Danta, baro tvarkytojas T. Žilinskas, parengimų organizatorius P. Darius, salės ir užsakymų tvarkytojas A. Balsys,

Tai žmogus, kuris be jokio atly-

TRUPUTIS ISTORIJS...

(Akelta iš psl. 2)

Beliko tik inspekcijos iš ugniagesių, sveikatos departamento ir pagrindinio dalyko — galutinio statybos pažymėjimo iš statybos inspektoriaus. Visus pažymėjimus surinkus spalio 24 d. po pietų pasiskolinome iš kito klubo statinė alaus ir klubas pradėjo veikti.

Išleidus visus pinigus statybai neliko nei kėdėms, nei stalams. Čia vėl A. Švedas su A. Andruška apvažiavo tautiečius ir papildomai sukalbėjo šiam reikalui. Aišku, samdyti žmogaus iš pradžių negalėjome, ir vėl savanoriai pagal elę ėjo baran pardavinėti gerimų ir prižiūrėti klubo.

Tas pareikalavo taip pat nemažai skaičiaus valandų ir pasiūlymų. Pirmasis komitetas, išdirbęs trejus metus ir užbaigęs klubo statybą, bei pradėjęs klubo gyvenimą, nutarė šaukti visuotinį narių susirinkimą ir perduoti tolimesnį klubo tvarkymą naujai valdybai.

Naująją valdybą sudarė pirm. A. Čeičys vienerius metus testumui palaikyti, buv. pirm. P. Pilka, vicepirm. A. Genys, sekr. V. Martišius kasininkas A. Švedas, parengimų organizatorius A. Andruška, baro vadovas C. Žilinskas, licenzijos laikytojas J. Brockwell ir informuotojas N. Volkas. Šis komitetas bene turėjo sunkiausias dienas, nes pradžia gyvenimo visada sunki. Iš pradžių labai entuzijastiškai baro prižiūrėtojai pagal rosterį savanoriai mažėjo, ir jau buvo labai sunku surasti darbininkų visoms dienoms. Kas kart daugiau ir daugiau reikėjo naudoti samdytą darbo jėgą. Taip pat šiam komitetui teko suorganizuoti oficialų klubo atidarymą, kuris įvyko 1964 m. gegužės 30 d.

Oficialiai klubą atidarė Federalinio Parlamento Canberros atstovas Mr. J. Fraser. Garbės svečiais buvo Krašto Valdybos pirmininkas I. Jonaitis ir kanauninkas Feiveor.

Sekantis metinis susirinkimas į-

Canberros Liet. Klubo statybos pradžia — liejami pamatai 1963 m. vasario 9 d.

sukūrusius šeimą, nuoširdžiai sveikiname linkėdami darnaus ir saulėto gyvenimo.

Canberros Lietuvių Klubas

Canberros Liet. Studentai

Pirmuosius lietuvių studentus Canberroje galima skaityti nuo 1955 m. Kelerius metus jokio organizuoto veikimo nebuvo. Santykiai buvo užmegsti su kitų miestų lietuvių studentais ir 1959 metais įsteigtas A.L.S.S. skyrius. Sk. Valdybą sudarė B. Jarašius — pirm., V. Martišius sek., ir J. Kovalskis ižd. Tų pačių metų gale buvo suruoštas A.L.S.S. suvažiavimas Canberroje. Nors saujelei studentų suorganizuoti suvažiavimą nebuvo lengva, bet dauguma suvažiavimo dalyvių skaito Canberros suvažiavimą buvus vienu iš geriausių.

Vieni studijas baigė, nauji papildė jų eiles, keitėsi ir A.L.S.S. skyriaus valdybos. Iki šiol valdybose buvo (be minėtos pirmosios) T. Žilinskas, R. Miniotas, R. Katauskas, V. Andruškaitė, R. Sipavičius ir R. Daukus. Keletą metų studentų skaičius taip pat buvo sumažėjęs, kad nebeužteko narių sudaryti valdybą. Tuo metu buvo prieita prie senjūnijos sistemos, ir vienas rinktas senjūnas atstovavo canberiškių ir studentų skyriaus veiklos nenutrūkė.

Šiuo metu Canberros Universitete studijuoja 10 studentų ir todėl jau galima buvo sudaryti valdybą. Šių metų skyriaus valdy-

ba: pirmininkas R. Sipavičius, sekr. Vasaris, ižd. V. Labutis.

Padedant filisteriams Canberros skyrius vis dar kruta ir šį tą veikia. Visi studentai įsijungę į bendrą visuomeninę veiklą, kasmet siunčiame atstovus į Sąjungos suvažiavimus ir jau suruošėme du pobūvius, į kuriuos atstovai ir kitų miestų studentai. Pobūviai buvo sėkmingi ir gal taps tvirta tradicija.

R. Sipavičius

Sovietai vis dar tebevadina komediją konferuodami su Čekoslovakijos vadais dėl sovietų pasitraukimo iš okupuotos Čekoslovakijos. Ir pereitą savaitę buvo iškvieistas Čekoslovakijos min. p-kas Cernik kalbėtis tuo reikalu. Tuo tarpu kiti galvoja, kad rusai nori prievarta iš čekų išgauti pritarimą, kas legalizuotų sovietų agresyvinius veiksmus.

Canberros Liet. Klubo Komitetas 1964 m. iš k.: C. Žilinskas, A. Genys, J. Brockwell, A. Švedas, N. Volkas, A. Čeičys, P. Pilka, V. Martišius, A. Andruška.

CANBERROS ANEKDOTAI

Pas Canberros lietuvių taksistą įsėda gerai atrodanti moteris ir prašo vairuotojo: "Būkite atsargus, nes aš turiu aštuonis vaikus".

"Miela poninė", — atsakė vairuotojas, — "Aš tikrai atsargus, nes turiu tik du vaikus!"

Vienas prekybininkas, išsiuntęs firmai užsakymą, gavo tokį atsakymą:

Mes negalime jums išsiųsti jūsų užsakytų prekių, pakol jūs ne užmokėsite už praeityje prisiųstas prekes". Prekybininkas nusuntė firmai tokio turinio žinią:

"Negaliu taip ilgai laukti — atšaukiu užsakymą".

A.C.T. BUILDERS PT. LTD.

12 PEARIE ST., FYSHWICK, A.C.T.

Tel. 90 317

SAVININKAI V. GENYS ir A. ČEIČYS

VYKDOMI ĮVAIRIŲ RUSIŲ STATYBOS DARBAI

LIETUVIAI CANBERROJE

CANBERROS LIET. B-NEI 18 METŲ

Šiais 1968 — jubiliejiniais metais rugsėjo 23 d. Canberros lietuvių apylinkė suėjo aštuoniolika metų. Nuo pat įsikūrimo dienos jos gyvenimas nebuvo sustingęs. Apylinkės lietuviai, rūpindamiesi pačių ir savo šeimų gerove, neapleido ir lietuviškos veiklos. Per tą eilę metų šios mažos apylinkės gyvenimas nusistovėjo ir daugiau ar mažiau išryškėjo ir veiklos gairės. Pati kolonija daugeliu atvejų įdomi ir savitiškai originali.

Bendruomenė kaip vienetai aštuoniolika metų gal ir nėra toks ilgas laiko tarpas, tačiau jos nariams toji metų virtinė neliko be pasekų. Vyresnieji senstėjo. Ne vienas iš jų asmeninių ir bendrų rūpesčių slegiamas ba abejo pasijuto pavargęs ir reikalingas dažnesnio poilsio. Kiti atvirkščiai jaujo ir patį pajėgiausią savo gyvenimo etapą. Jaunieji gi apylinkės nariai per tuos aštuoniolika metų subrendo, tebetęsia ar jau baigia mokslus. Kai kurie iš jų jau čia sukūrė šeimas. Kai kam Canberro paliks kaip gimtinę. Deja, daugelio jau nebėra gyvųjų tarpe. Canberro jiems pasiliko paskutinė šio žemiškojo klajojimo stotis.

Canberros lietuvių apylinkė, apimanti pačioje Canberroje ir netoliese esančio Queanbeyano mieste gyvenančius lietuvius, nėra gausi savo nariais. Šių pastarųjų metų apylinkės sąrašas yra 102 pavardės, reprezentuojančios šeimas arba pavienius (viengungius) asmenis. Viso asmenų nežūrint amžiaus sudarytų apie 200. Būdamas nors ir nedidelė bet veikli ir ryžtinga kolonija, ji yra to didžiojo pasaulio lietuvių bendruomenės medžio Australijos šakos Canberros gajį lietuviška šakelė.

Norint tiksliau įvertinti ar sudaryti aiškesnį vaizdą apie bet kurią didesnę ar mažesnę bendruomenę, nepakanka paminėti, kiek jai metų ar vienu kitu būdvardžiu nusakyti jos stiprybę — pajėgumą lyginant su kitomis bendruomenėmis. Reikėtų atsižvelgti į išsamią paanalizuoti ir išdiskutuoti, ką ir kiek viena ar kita bendruomenė nuveikė, kaip ji reiškėsi mums rūpimoje lietuviškoje veikloje ir pan. Visa tai turint prieš akis sugretinti ir pagaliau vertinti, kiek ji atsilikusi ar pranašesnė už kitas bendruomenes ir tik iš to daryti atšargias išvadas.

Vertinant Canberros apylinkės lietuvių reikėtų sutikti ir pripažinti, kad jie yra didelių užsimojimų, dažnai net pamiršdami, kad jie sudaro skaičiumi mažą bendruomenę.

Tačiau jie devynioliktų savo gyvenimo ir veiklos metų pradžioje gali užtarnauti pasididžiuoti ir būti garbingai įvertinti dviem ypatingais nuopelnais: įsigijimu savų namų — lietuvių klubo ir suorganizavimu pilno dainų šventės dalyvaujančio „Aušros“ choro. Tai gal ir būtų Canberros apylinkės lietuvių aštuoniolikos metų veiklos rezultatas.

Daugiau vargu ar begalima būtų tikėtis iš Canberros kaip tokios apylinkės. Dalyvaujantieji „Aušros“ chore, lietuvių klubo komiteto ir apylinkės valdybos nariai išsėmė visus apylinkėje galinčiuosius dirbti visuomeninį lietuvišką darbą. Toks visuotinis lietuviškos veiklos darbuotojų pajėgų suka-

pimas ir patys nuveiktieji darbai buvo galimi gal tik dėlto, kad Canberros lietuvių bendruomenė, būdama neperdidelė, yra klusni, lanksti ir jautri savo sprendimui. Ir jų įgyvendinime. Šitoks darbus susiklausymas ir per tai įvykdyti našūs darbai ir yra mažesnių bendruomenių stiprybė. Mažiau ar daugiau tas yra ryškus ne tik Canberros, bet ir kitose neperkaitlingose kolonijose.

Didesnės savo skaičiumi bendruomenės nėra tokios vientisos, kaip mažosios. Jos savo veikloje susigrupuoja į didesnes ar mažesnes organizacijas, būrelius, sekcijas ir pan. Visi tokie vienetai, nenukrypdami nuo bendro tikslo, dirba savistoviai turėdami pakankamą skaičių narių ir įstengdami

išrinkti valdybas ar vadovaujančius organus. Iš čia tuoju paaiškėja, kad didesnė bendruomenė, turėdama savo apimtyje keliolika ar keliasdešimt didesnių ar mažesnių tokių organizacinių vienetų, yra įvairesnė. Šis didesnis bendruomenės įvairumas yra antras bendruomenės pajėgumo ar stiprybės vertinimo matas. Pagal pastarąjį ne ta bendruomenė yra pajėgesnė, kuri, procentaliai savo narių skaičiui, nuveikia daugiau darbų, bet ta, kuri yra įvairesnė.

Canberros apylinkės lietuvių bendruomenė niekad nebuvo gausi organizaciniais vienetais. Praeityje daugiau buvo mėginta steigti ir būrelių, ir organizacijų, kaip pvz., socialinės globos skyrius, tautinių šokių grupės, dainos mėgėjų kvartetas, teatro mėgėjų ratelis, „Švietimo“ Sambūris, ir kt. Visi šitie

mėginimai nepasiteisino. Vos tik įsisteigėdavo naujas vienetas, anksčiau įsteigtų vienetų veikla silpnėdavo, jų eilės retėdavo dažniausiai naujo vieneto sąskaiton iki galų gale likvidavosi. Visai nepritiktų kaltinti šiuos vienetus gerų norų steigėjus ar iniciatorius ar daryti išvadas dėl jų nesugebėjimo vadovauti. Jie buvo nuoširdūs, apsvaistę ir samoningi bandymai. Pati gi nesėkmė glūdi mažųjų bendruomenių, šiuo atveju ir Canberros apylinkės, ypatybėje, kad jos negali būti įvairios. Iš kitos pusės didžiosios bendruomenės niekad nebus tokios lanksčios, susiklausančios, kaip kad mažosios. Kai kurie stebėtojai net ir šandien tvirtina, kad nuošimčiai imant mažosios mūsų kolonijos yra daug lietuviškesnės, negu didžiosios. Kitais žodžiais tariant, didesnis nutatėjimas pastebimas skaitlinges-

EKONOMINIS GYVENIMAS

Ne vienas Canberros lietuvių galvoja, kad canberiškių gyvenimo standartas yra aukštesnis, negu kitose kolonijose. Aš abejoju. Teisingiau pasakius nežinau, nes nėra davinių nei statistikos, nei praktiško kitų kolonijų pažinimo, kad būtų galima susidaryti pagrįstą nuomonę. Tokį galvojimą gal galima pateisinti mažos parapijos piliečių lokaliniu patriotizmu o gal ir įtaka istorinių faktų, kurie šandien turbūt jau negalioja.

Istorinis faktas yra tas, kad Canberros tautiečiai kaip ir kiti šio miesto piliečiai turėjo teisę prašyti ir gavo kiek laiko išlaikus iš valdžios namus, ko kituose miestuose šito nėra. Po maždaug penkerių metų gyvenimo Australijoje dauguma canberiškių galėjo pasididžiuoti ir pasididžiuoti prieš kaimyninius tautiečius gyveną „savo“ pastogę. Ko kitų kolonijų tautiečiai dar neturėjo.

Dabar tie sunkumai pranyko. Spėjau, kad praktiškai visos lietuviškos šeimos Australijoje jau turi savo pastoges, gal daugelis iš jų turi net geresnes, negu canberiškas, nes jos sukurios pagal savą skonį, pagal savus planus, o ne primestos valdžios ir pastatytos pagal vidutinį standartą.

Yra dar visa eilė kitų rodyklių, liudijančių gyvenimo standarto lygį. Savi namai — tai apčiuopiamiausias ženklas. Kiti gyvenimo standarto požymiai, kaip namų apstatymas, auto mašinos, banko sąskaitos ir panašūs dalykai yra sunkiau prieinami apskaičiuoti be apklausinėjimo, o kada niekur tokio nėra buvę pravesta, tai ir palyginimas neįmanomas.

Gal būtų padariau nesigirti prieš kitus, o patiems savo tarpe pasvajoti apie savo gėrbūvio kelią, nueitą per dvidešimt metų nuo įsikūrimo Canberroje.

1948-49 ir 1950 metais buvome vežami valdžios priemonėmis į Canberro ir apgyvendinti hosteliuose (mediniuose barakeliuose arba palapinėse). Asmeniškas turas — čemodanėlis su padėvėtais drabužiais, kišenės tuščios, darbas neišlavinto darbininko žemiausio atlyginimo. Šeimos išsklaidytos darbų pasirinkti negalima, nes suvaržyti dvejų metų darbo sutartim. Penkeriems metams praėjus jau šeimos susijungusios, dauguma gyvena naujuose iš valdžios gautuose namuose, už kuriuos moka-

ma nebrangi nuoma ir kuriuos galima nusipirkti lengvomis išsimojimo sąlygomis. Didelė dalis tautiečių jau pasiluosavę nuo fizinio darbo, įsitaisę įstaigose su geresniu atlyginimu. Jau vienas kitas važinėja savo auto mašina ir keletas tautiečių bando savarankiškai verstis.

Dešimčiai metų praėjus jau visos šeimos gyvena savuose namuose. Nuomoti valdiški namai jau išpirkti ir perėję nuosavybėn, eilė namų pastatytų savo pačių pastangomis. Auto mašinas jau turi dauguma šeimų. Vaikai lanko aukštesnes ir aukštąsias mokyklas. Nemažas nuošimtis verčiasi savais verslais.

Šiandien, po dvidešimt metų darbo, taupymo ir kūrimosi galime pasididžiuoti turėdami įsigiję visą būtinas civilizuotam ir kultūringam gyvenimui priemones ir

LIET. INŽINIERIAI CANBERROJE

PLIAS pasaulinės profesinės organizacijos skyrius Canberroje yra vienas iš mažiausių ir tyliausių čia esančių lietuviškų organizacijų. Pilnas organizacijos pavadinimas yra: „Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga.“

Sąjungos tikslas yra burti visus lietuvių inžinierius, architektus ir kitus techniško mokslo darbuotojus, išsklaidytus po laisvojo pasaulio kontinentus, koordinuoti jų tautines aspiracijas bei tėvynės išlaisvinimo ir atstatymo darbus, o taip pat padėti gilinti žinias savo specialybėje.

PLIAS centrinis organas — Centro Valdyba yra Jungtinės Amerikos Valstybėse, Čikagoje, kur tampa tarpusavio ryšiams palaikyti leidžiamas dvimėnesinis žurnalas *Technikos Žodis*. Iki šiol, šio žurnalo yra išėję 109 numeriai.

Inž. S. Dirmantas, buvęs Vytauto Didžiojo Universiteto Kaune profesorius pirmame *Technikos Žodžio* numerioje savo įžanginį žodį taip užbaigia: „Būkime geri specialistai, svarbiausia, likime ištikimi savo tėvų žemės sūnūs.“ Šis gražus ir turiningas žurnalas per visą 17 savo gyvenimo metų tą mintį rėmė ir neabejotinai, kad ta mintis bus kelrodė ir ateityje.

Canberroje skyrius įsikūrė neperseniausiai — 1967 metų pradžioje, šviesios atminties kolegų B. Daukaus iniciatyva. Šiuo metu skyrius turi aštuonis narius: — N. Volkas — pirmininkas, R. Šilinis — sekretorius/iždininkas ir nariai: — A. Genys, V. Genys, R. Katauskas, K. Makūnas, R. Švedas ir E. Vaz.

Mūsų veikla nesirubežiuoja vien tik savo siaurais profesijos reikalais bet taip pat rūpinasi lietuvių bendruomenės gerove, bei savo tautos ateitimi. Turėdami tai omenyje mes visokeriopai remiamės visais kitas lietuviškas organizacijas. Visi nariai esame prisidėję prie lietuvių klubo namų statybos planavimo ir organizavimo. Taip pat, esamo klubo padidinimo reikalai yra mūsų skyriaus narių žinioje.

jau esame gerokai pasinešę liukso kryptimi. Jau ne viena šeima turi daugiau nei vieną auto mašiną, jau didelis nuošimtis tautiečių turi daugiau nei vieną nejudamą nuosavybę, įsigiję žemės ir pastatę namus poilsiui ar sportui. Nemažas nuošimtis jau yra praleidę savo atostogas keliaudami po platųjį pasaulį.

Visus šiuos asmeniškus laimėjimus karūnuoja visos bendruomenės pastangomis ir aukomis pastatytas ir išlaikomas (jau be skolo) klubas — lietuviški namai.

Sudėję visus minėtus davinius į krūvą pasidaro gana solidus ūkinis balansas, kuriuo verta pasidžiaugti ir net pasididžiuoti, jei ne prieš kitas lietuvių kolonijas, tai bent prieš vietinius piliečius.

Ateinančiai kartai duodame materialinį pagrindą, ant kurio galima toliau ūkiniai plėstis, kultūriniai ir moksliniai lavintis ir kurti laimingesnį ir lengvesnį gyvenimą, negu turėjome.

Po dvidešimt metų sunkiu darbu, taupymu ir lietuviška meile sudarėme sąlygas naujai kartai augti lietuviškoje aplinkoje.

Ką mums kaip bendruomenei žada ateinančieji dvidešimt metų? Į tai galiu atsakyti tik kitu klausimu, būtent — koks skaičius organizuotų lietuvių beįstojus susirinkti, pasvajoti apie keturiasdešimt metų lietuvių gėrbūvio kūrimą.

A. Čelčys

B.D. ROLL-A-DOOR
FILUMA DOOR
DANIELIFT DOOR
ROLLER SHUTTERS
OVERHEAD DOOR CO.

(SAVININKAS P. PILKA)

3 LYELL ST., FYSHWICK, A.C.T., 2600
93 684 41 828

Durys garažams ir industriniams pastatams.
Parduoda ir instaliuoja

nėse bendruomenėse, negu mažiau laikė egzaminus ir įgijo atitinkamus mokyklos baigimo pažymėjimus.

Nesigilinant per daug į tuos du bendruomenės vertinimo požūrius, jų aspektus ar ypatingus atvejus, reikėtų sutikti, kad jie abu yra teisingi ir vienas kitą papildo. Vadovaujantieji ir dirbantieji lietuvišką organizacinį darbą neturėtų akiai pasinešti viena kuria kryptimi, bet išbalansuoti savo veiklą kiek galint tiksliau atsižvelgiant į bendruomenės dydį, jos sudėtį bei jos narių pajėgumą ir pan.

Pažvelgus iš arčiau į Canberros apylinkės lietuvių rasime ir tokių, kurie jau nebeplaiko jokio ryšio su bendruomenė. Jie nebesilanko į ruošiamus minėjimus ar pobūvius. Tokių atkritėlių yra ne daug ir jie nesudarytų gal net ir 5%. Kiti, neįsijungdami į organizuotas grupes ar valdybas paslaugiau tačiau talkininkauja bendrai veiklai prisidėdami savo talentais, darbu ar ištekliais.

Juntama, kad studijuojantis ir mokyklinio amžiaus jaunimas savo dvasioje yra lietuviškas, nors daugumai iš jų sunkiai jau beikandama lietuviška knyga ar laikraštis nekalbant apie sugebėjimą ką nors lietuviškai rašyti.

Apylinkių valdybos buvo renkamos kas metai ir jos dirbo glaudžiai kontakte su Krašto Valdyba. Valdybos kasmet normaliai surošdavo keturis ar penkis svarbius minėjimus, rengdavo pasitaikančius priėmimus ir pan. Kiekda ateinančieji dvidešimt metų? Į tai galiu atsakyti tik kitu klausimu, būtent — koks skaičius organizuotų lietuvių beįstojus susirinkti, pasvajoti apie keturiasdešimt metų lietuvių gėrbūvio kūrimą.

A. Čelčys

Apylinkių valdybos buvo renkamos kas metai ir jos dirbo glaudžiai kontakte su Krašto Valdyba. Valdybos kasmet normaliai surošdavo keturis ar penkis svarbius minėjimus, rengdavo pasitaikančius priėmimus ir pan. Kiekda ateinančieji dvidešimt metų? Į tai galiu atsakyti tik kitu klausimu, būtent — koks skaičius organizuotų lietuvių beįstojus susirinkti, pasvajoti apie keturiasdešimt metų lietuvių gėrbūvio kūrimą.

A. Čelčys

Šitai suderinta Canberros apylinkės lietuvių veikla žydės nevystančių žiedu ir nešdama gražių vaisių liks kitiems pavyzdžiu.

K. Keraitis

Dabartinę Canberros apylinkės valdybą sudaro:

pirmininkas — A. V. Balsys, sekretorius K. Keraitis, išdininkas P. Velionis, narė socialiniams reikalams O. Andriusienė, narė sporto reikalams St. Palubinskas.

Lietuvių inžinierių PLIAS Canberros Skyrius. Sėdi iš k.: R.Šilinis — sekretorius/iždininkas, N. Volkas — pirmininkas. Stovi: V. Genys, A. Genys, R. Katauskas, E. Vaz, K. Makūnas. Trūksta R. Švedo.

FRANK BUILDERS PTY. LTD.

SAVININKAS P. GRUZAUSKAS

5 PELSART ST., RED HILL, A.C.T., 2603
Tel. 94 186

VYKDOMI VISOKIE STATYBOS DARBAI

CANBERROJE

KINGSTON DISPOSAL STORE AND AUCTIONS KINGSTON REAL ESTATE

LOWER BAILEY ARCADE, CIVIC CENTRE, A.C.T.
Tel. 49 7790 (A.H. 7 2731)

Savininkas ir aukcionierius A. V. BALSYS

Mes perkame ir parduodame viską. Tarpininkaujame namų ir nekilnojamo turto pirkimui ir pardavimui. Didelis pasirinkimas naujų bei naudotų elektroninių — elektrinių dalykų, deimantų, laikrodžių, muzikos instrumentų, ginklų, sporto įrankių ir t.t. Superkame viską mokėdams grynais. Taisome radio, T.V., elektrinius ir elektroninius dalykus. Patarnavimas sąžiningas ir pigus prityrusio specialisto Mr. Ray Pfister.

LIETUVIAI CANBERROJE

RELIGINIS GYVENIMAS CANBERROJE

1947 m. iš pirmo transporto Canberroje pasirodė keletas lietuvių viengungių. Vėliau 1948 ir 1949 metais, kai pradėjo įsileisti moteris su vaikais, Canberroje susibūrė keletas šeimų, kurios ir sudarė lietuviškos bendruomenės branduolį. Vėliau keletas šeimų atvažiavo iš kitų Australijos miestų ir Canberros lietuviška bendruomenė išaugo iki penkiasdešimt šeimų ir su viengungiais sudaro apie du šimtus (200) asmenų.

Kaip ir visiems emigrantams, pirmieji metai canberškiams buvo gana sunkūs. Šeimos išlaikyti, dirbantieji apgyvendinti hosteliuose, atliekanti kontraktą prie sunkiausių darbų. Negalėdami susikalbėti su vietiniais, vienintelę paguodą rasdavo sekmadieniais prie bažnyčios, kur po pamaldų pasikalbėdavo ir pasiguosdavo. Lietuvio kunigo nebuvo, bet dvasiniam emigrantų reikalams tuo metu buvo paskirtas Father Butler.

1951 m. į Canberrą atvyko kunigas P. Bačinskas. Jis per savo buvimą laiką rūpinosi visų lietuvių religiniu gyvenimu laikydamas pamaldas, lankydamas šeimas ir mokydamas vaikučius. Deja, tas neilgai trukus lietuviškos bendruomenės valdžia nutarė, kad permaža lietuviška kolonija turėti savą kunigą. Negelbėjo lietuvių delegacijos prašymai pas vyskupą, ir kun. Bačinskas turėjo aplėsti Canberrą. Gyvendamas Bonegilloje retkarčiais įsai — kun. Bačinskas ar kun. Gaidelis atvažiavo atlaikyti Mišių, išklausti išpažinčių ir aplankyti ligonius.

Neturint lietuvių kunigo canberškiams kartais tekdavo kreiptis į vokiškos kilmės kunigą Hageman, kuris mielai lietuviams patarnaudavo.

Per visą tą laikotarpį canberškiai nebuvo religiniu atžvilgiu ap-

Nuotraukose: Viršuje Canberros Klubo 1967 m. Komitetas. Iš k.: T. Žilinskas, M. Mauragis, T. Grinčelis, R. Mintotas, V. Andruškaite-Roberts, P. Dabriga, P. Pilka, A. Andruška. Dešinėje Klubo Komitetas 1966 m. Iš k.: A. Danta, Z. Anučiūskas, A. Andruška, P. Darius (Aušros choro dirigentas), A. Balsys (dabartinės Canberros apyl. p-kas), P. Pilka, R. Daukus.

leisti. Laikas nuo laiko aplankydavo mus tai pats kun. Bačinskas, kun. Gaidelis ir kun. Butkus. Visada turėjom lietuviškas pamaldas tautinių švenčių proga, rekonstrukcijos kiekvienais metais buvo pravestos minėtų kunigų ar net svečių iš toliau.

Mus aplankė taip pat garbingi svečiai iš užjūrio — vyskupas Brizgys, prelatas Tulaba ir jėzuitas Borevičius.

Šiuo metu canberškius aptarnauja Sydnėjaus kunigai kun. Butkus ir kun. Martuzas. Kas trečią mėnesio sekmadienį turime lietuviškas pamaldas, klausoma išpažinčių ir lankomos šeimos.

M.

R. ARLAUSKAS S. A. ČEMPIJONAS

Iš australų spaudos patirta, kad lietuvių šachmatų meistras R. Arlauskas laimėjo Pietų Australijos čempijono vardą. Turnyre nepralaimėjo ne vienos partijos, o 3 sužaidė lygiomis.

Pietų Australijos šachmatų metiniame žaidimo turnyre dalyvavo 4 lietuviai: P. Savenis, P. Lukošius, S. Reivytis ir B. Šlomonas. Geriausius rezultatus pasiekė P. Savenis.

PABALTIEČIŲ METINIAI TURNYRAI

Spalio 13 d. Lietuvių Namuose Lidcombe, estai, latviai ir lietuviai dalyvavo metiniame Pabaltiečių šachmatų individualiniame žaidimo turnyre. Žaidėjai buvo suskirstyti į dvi grupes. Pirmoji grupė, sudaryta iš 8 pajėgiausių šachmatininkų, rungėsi dėl Tallin-Riga-Vilnius pereinamosios taurės. Estas W. Poder, laimėjęs visas partijas, tapo 1968 metų šachmatų žaidimo turnyro čempionu. Antrą vietą išsikovojo J. Dambrauskas. V. Patašius, laimėjęs šį turnyrą 1961 ir 1966 metais, dalinosi trečią ir ketvirtą vietą su V. Liūga.

Antroje grupėje žaidė 12 šachmatininkų dėl Sydnėjaus lietuvių sporto klubo "Kovo" įsteigto pereinamo šachmatų skydo. Turnyrą laimėjo kovingas V. Augustinavičius, surinkęs 9½ taško iš 11 partijų. Antroji vieta atiteko latviui O. Puce su 8½ taško. Lietuvis P. Grosas, laimėjęs 8 taškus, dalinosi trečią ir ketvirtą vietą su latviu. Abu turnyrus pravedė latvis L. Peics.

BENDRA VAKARIENĖ IR DOVANŲ ĮTEIKIMAS

Po įtemptų varžybų pabaltiečiai šachmatininkai kartu su garbingu svečiu Krašto Valdybos vicepirmininku p. E. Kolakausku buvo

pakviesti prie bendro stalo šiltai vakarienei, kurią paruošė sporto klubo "Kovo" valdybos narės Z. Motiejūnienė ir I. Kviesinskienė. Estas L. Orav perdavė Baltic Cup lietuviams, kurie šiais metais laimėjo pabaltiečių šachmatų komandines varžybas. Lietuvių vardu taurę priėmė V. Patašius. Estui W. Poder, laimėjusiam individualinį žaidimo turnyrą, įteikta Tallin-Riga-Vilnius pereinamoji taurė ir V. Augustinavičiui šachmatų skydas. Pasibaigus dovanų įteikimui pabaltiečių šachmatininkus pasveikino p. E. Kolakauskas, Krašto Valdybos vicepirmininkas, palinkėdamas kad ir toliau būtų tęsiamas šis gražus bendravimas tarp broliškų tautybių. Estų vardu kalbėjo L. Orav, latvių L. Peics. Vėliau sekė pavieniai draugiški pasikalbėjimai, kurie užsitęsė iki vėlyvo vakaro. Atsisveikinant visų veiduose matėsi gera nuotaika.

Matas

TESTAMENTAI

ATEIVIAI TURI RAŠYTI TESTAMENTUS

Australijos Attorney-General Mr. N. H. Bowen perspėja ateivius rašyti testamentus, kad tuo būtų apsaugotos šeimos.

Atsakydamas į patariamąsias komisijos ateivių reikalams prie N. S.W. liberalų partijos užklašiną Mr. Bowen pareiškė, kad kai kurie ateiviai vengia surašyti testamentą tarsi nuo sutrumpėtų jų gyvenimas. Bet kas jaučia atsakomybę už savo palikuonis, ypač už žmoną ir vaikus, pasirūpina ir tais ateiviais, jeigu netikėtai numirtų.

Nesant surašyto testamento, mirusio asmens nuosavybė Australijoje nepereina valstybės žinion, bet atitenka jo artimiesiems, porcingai pagal likusių artimųjų

SYDNEY MENO ANSAMBLIO VAKARAS

Aną šeštadienį, spalio 12 d., Dainavos salėje Bankstowne Sydnėjaus Lietuvių Meno Ansamblis buvo surengęs gana jaukų su plačia programa vakarą, į kurį susirinko labai gausiai tautiečių. Koncertinės dalies metu daugumas dalyvių net neturėjo sėdimų vietų ir teko pastovėti.

Atsimename pirmą šio ansamblio pasirodymą liepos 20 d., kuris turimomis savo jėgomis tikrai pasirodė ir užimponavo gausius to vakaro dalyvius. Šį kartą to paties ansamblio vakaras buvo visai kitokio charakterio. Šalia paties ansamblio pasirodymų dar buvo įtrauktas ir vakaro programa ir meniškai besireiškias Sydnėjaus jaunimas, kuris turėjo ir tinkamą auditoriją ir tinkamą įvertinimą. Tad visai nenuostabu, kad tą vakarą ypač gausiai dalyvavo jaunimo ne tik programoje, bet ir po jos sekusiose pobūvyje.

Pirmąją programos dalį išskirtinai išpildė jaunimas. Pasirodė, kad mūsųose jaunu talentų netrūksta. Štai pradžioje Algis Laurinaitis ir A. Dulinskas akordeonu išpildė porą muzikinių gabalių, toliau D. Dulinskaitė ir Z. Belkutė jau pačiai pianinu palydint duetu sudainuoja dvi dainėles. O. E. Šiurka pasireiškia kaip akordeonistas virtuozas — tik klausyk ir gėrėk! Lygiai išskirtinai iš jaunųjų pasirodė ir V. Inkrataitė paskambindama piano solo. Klausytojų dėmesį patraukė ir jaunosios Maksvytės, viena smuiku, kita pianinu išpildžiusios duetą.

Jaunimo dalies pasirodymą vainikavo tautiniai šokiai, vadovaujami p. M. Osinaitės-Cox. Jaunieji šokėjai salėje siūkurinai pasiskaidė.

Bet visais atvejais geriau surašyti testamentą, kuris užgarantuotų, kad mirusio turtas bus padalintas pagal jo valią.

Taip pat Mr. Bowen primena, kad jeigu mirusysis netraukia į savo testamentą tiesioginių artimųjų, kaip žmonos ar vaikų, tai šie gali kreiptis į teismą, kad testamentas būtų pakeistas.

Testamentai turi būti pasirašyti dviejų liudininkų akivaizdoje ir tai pažymint, kad testamentas pasirašytas jiems matant.

šoko du šokius, grojant A. Plūskui, ir tai padarė gana gilų įspūdį.

Nors pertraukos oficialiai ir nebuvo, bet antroje dalyje pasireiškė patys ansambliečiai. Pirmiausiai pasirodė trio — O. Arienė, K. Bitinienė ir I. Daudariene, skoningai sudainavusios dvi B. Kiverio harmonizuotas dainas. Tai buvo maloni staigmena. Po jų sekė ansamblio vyrų choras, diriguojamas p. M. Umbražiūnienės ir solo dainuojant p. J. Gaizauskui irgi sudainavo dvi dainas. Ypatingą dėmesį po to patraukė ansamblio moterų choras. Kad ansamblio moterų choras gražiai sudainavęs, tai jau įsitikinta iš kelių prieš tai šio choro pasirodymų, bet šį kartą moterims dirigavo naujas dirigentas p. J. Maksvytis. Neabejojama moterų dainavimu, bet maloniai nustebino ir naujo dirigento sėkmingas pasirodymas. Kąžkas anksčiau teigė, kad Sydnėjus neturi dirigentų, bet pasirodė, kad reikalai esant jų atsiranda ir jie nenuvilia. Tad visai sveikintinas p. J. Maksvytis, iš kurio ateityje gali išaugti ir visai geras chorvedys.

Pabaigai scenoje išsiriškavo ansamblio mišrus choras, vadovaujamas p. M. Umbražiūnienės. Choras sudainavo taip pat dvi dainas, kurios Sydnėjaus klausytojams buvo naujos ir pirmą kartą girdimos. Šio choro nereikia naujai pristatyti, lygiai nereikalinga naujo pristatymo ir dirigentė p. Umbražiūnienė. Mes visi turėtume pagrįstai dėjuotis ir net didžiulius, kad p. Umbražiūnienė, pati būdama nelietuviškos kilmės ir turėdama aukštą muzikinį išsilavinimą dirba su lietuvišiais ir jos darbo vaisiai tikrai pasigėrėtini!

Šisai neįprasto sastato koncertas buvo tikrai džiugi ir maloni meno šventė. Reikia pripažinti, kad susidarius Sydnėje keliems meniniams — muzikiniams vienetams pastaruoju metu muzikinis gyvenimas tikrai pagyvėjo ir praturtėjo. Gal ir vietoje kai kurių priekaištai, kad tokių vienetų Sydnėjaus kolonijai lyg ir perdaug, nes esą geriau turėti vieną galiną reprezentacinį chorą ir šalia jo vieną kitą mažesnės sudėties vienietą pramokiusius reikalams, vis tik, kaip matome, turimų vienetų veikla ir pasirodymai visai nesikrvžiuoja, o tik mūsų kasdienybę praturtina, ir netgi labai sėkmingai. Belieka tik ieškoti tarp jų

BALSAS TYRUOSE?

Rašo Kulautis

Visiems "Neries" sporto klubo steigėjams, nariams, rėmėjams, sportininkams bei jų tėveliams — "Mielie Prieteliai!" Mūsų sporto klubas nebuvo įsteigtas tam, kad ką nors nukonkuravus ar suširinkime išsirinkus valdybą vėl priėmimo TV tinginius! Ir tie valdybos išrinktieji, taipogi, yra tik patys žmonės kaip ir visi kiti. Pabalsavus ar tik leidžiant sūnui krepšinį žaisti, paliekant viską kitką ant kitų pečių —

vargiai yra teisinga?.. Žodis "klusėjimas, nariams, rėmėjams, sportininkams bei jų tėveliams — kaip grupė žmonių, susijungusių ar jungiamų bendrais reikais klubas nebuvo įsteigtas tam, kad ką nors nukonkuravus ar suširinkime išsirinkus valdybą vėl priėmimo TV tinginius! Ir tie valdybos išrinktieji, taipogi, yra tik patys žmonės kaip ir visi kiti. Pabalsavus ar tik leidžiant sūnui krepšinį žaisti, paliekant viską kitką ant kitų pečių —

Ir gyvenime negi kas yra su laukęs naujagimio gatavai pakrikštyto, aprengeto ir išauginto? "Neries" irgi dar tik "baby". Iš steigiamajame (gimimo) susirinkime prijauniančių sumestų 30 dolerių ir menkų "krikštynų" baliaus pajamų, išlaidų iki šiol turėta ir apmokėta virš 250 dolerių. Argi, sakau, Valdybon išrinktieji buvo renkami tik todėl, kad jie buvo — yra "bagoti"? Dėja — toli gražu! Nei vienas iš jų "Opera House" išlošė, nei šimtiniių algų negauna.

Ir taip — kaip sakiau, artėja sporto šventė. Važiuos 15-20 berniukų žaisti krepšinio — ginti naujo klubo naujų spalvų! Ar leisieme jiems pasirodyti senose, jau antri metai rungtynių prakaite mirksiuose, uniformose? Ir tos pačios iš jų menkų sutaupų nusipirkto, abiejų komandų pakaitomis naudojamos... Ar neįstengsieme jiems užvilkti "Neries" spalvų "track suit"? Leisime jiems eiti galvas nuleidus be vėliavos?? Ar tikėsime, kad dar mokyklas tebelanką užsidirbs sau pilnas kelionės išlaidas?

Aš savo ir vieną aprėngsiu ir apmokėsiu. Aš savo dvi išleisdu šventės su lietuvišiais pabuvoti. Aš pats nuvažiuosiu savųjų padrašinėti. Prašau, todėl, tų visų, kurie gali: "Duokite mums į rankas vėliavą!" Vėliavą, po kuria būtų galima žygiuoti galvas iškėlus Adelaidėje ir iš jos sugrįžus po ją su burti šimta kartų tiek, kiek po ją Adelaidėje žygiavo Jūsų visų, šiam dideliame mieste susibūrusių, padraščintiems — leiskite "Neriui" aukštai pakelti galvas sporto galūnių tarpe, ir už tai "Neries" padės visas pastangas, kad negrįžus iš sporto šventės su viena medine lėkštute.

Jei aš išgaliu, jei gali du malonūs senukai — pensjonieriai pasisidėti apmokėti vienam Neriui keliuone — Sydnėjau ir Bankstowne — dešimt dolerių pinigais! Jūs nepadėsite — aš šauksiuosi Melbourne. Ten moterys moka ir verpti ir austi...

Pereitą savaitę Vakarų Australiją nusiaubė stiprus žemės drebėjimas. Vietovės, į pietryčius nuo Perth kai kur visai sunaikinta. Nežiūrint materialinių nuostolių žmonių aukų nebuvo.

— ★ —

Nežiūrint įvairių studentų demonstracijų ir net susidūrimų su policija Meksikoje pasaulinė olimpiada jau prasidėjo ir vyksta be kliūčių.

VISAIP

Pereitą savaitę išleisti į erdves trys amerikiečių astronautai sėkmingai skrajoja aplink žemę. Kai kurie jų gyvenimo kapsulėje vaizdai tiesiog transliuojami per televiziją.

Vienas turtingas pilietis savo testamente paliko pasidalyti turtą savo dviem sūnams tokiu būdu: tegul vienas sūnus visą turtą padalija į dvi dalis, o antrasis sūnus pasirenka vieną iš dalių.

BALTIC STORES Ltd.

Dovanų siuntinius į Lietuvą su garantuotu pristatymu galima pasistūti per BALTIC STORES Ltd. Z. Juras, 421 Hackney Rd., London, E. 2, England.

Mielam MEČISLOVUI RUDZENSKUI

ir jo sūnui RIMVYDUI, mirus žmonai bei motinai

STEFANIJAI RUDZENSKIENEI

reiškiame gilią užuojautą kartu liūdėdami jų nelaimėje.

Jadvyga, Romualdas ir Irvis Venclovai, Sydney

A.A.

STEFANIJAI RUDZENSKIENEI

mirus, jos vyrą Mečislovą, sūnų Rimą skausme nuoširdžiai užjaučia

K. ir L. Garbaliuska

MODERNIŠKIAUSIA BIBLIOTEKŲ KNYGRIŠKYLA AUSTRALIOJE

Z Y G

BOOKBINDING WORKS PTY. LTD.

17 ISA ST., FYSHWICK, A.C.T. 2600

Tel. 9 2764

Darbai atliekami pilnai garantuoti tiek Australijoje tiek ir užsienyje.

(SAVININKAS Z. SIPAVIČIUS)

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

ADELAIDE

GRAŽUS TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖS PASIRODYMAS

Tautinių šokių pasirodymai visuomet sutraukdavo daug žiūrovų ir susilaukdavo didelio pritarimo. Šį kartą tas pasirodymas, kuris vyko Adelaidės Lietuvių Namuose rugsėjo 20 d., buvo su įdomumu laukiamas ir buvo kitoks.

p. Br. Lapšienės išreniruota vyresnioji šokėjų grupė, pasiekusi gražaus lygio, po daugelio metų veiklos iširo ir jos vietą užėmė jaunesnė grupė su jaunu vadovu Vytautui Straukui. Šis ir buvo jų savistovus pirmas pasirodymas.

Popietę prasidėjo tautinių šokių žinovės p. Baronaite-Grėbliūnienės trumpa tautinių šokių apžvalga. Po to sekė deklamacijos: deklamavo Loreta Rudzinskaitė, Jūratė Juciūtė ir Jūratė Vitkūnaitė.

Pianinu skambino J. Mockūnas, Giedrė Straukaitė ir Rūta Bielskytė. Akordeonu grojo Irena Paskauskaitė, kuri akomponavo ir tautiniams šokiams. Paskui sekė tautiniai šokiai: buvo pašokta — subatėlė, gyvatvaras, audėjėlė, kubilas, — o mergaitės dar pašoko kepurinę ir blezdingėlę. Pranešė ja Jul. Neverauskaitė.

Visą programą lydėjo gausūs plovimai ir pakartojimų reikalamimai. Apdailėta, kad programa taip greit pasibaigė.

Jaunas vadovas, Vytas Straukas, kaip ir visa jo grupė sveikintini taip gražiais pasiektais rezultatais, sugebėjimu savo šokių pastangomis duoti ir gražią kultūrinę programą.

Ypač garbė mūsų jaunimui, kad jie visi besimokindami ir egzaminams artėjant, surado laiko ir noro dar pasirošti tokiais gražiais popietel.

Sveikiname ir laukiame daugiau tokių popietėlių. E.R.

MELBOURNE

IEŠMYNĖ WOODENDE

Melbournio Lietuvių Brolija (Senelių Pastogės organizacija) maloniai kviečia visus tautiečius su svečiais atsilankyti į tradicinę iešmynę, kuri įvyks spalio 26 d., šeštadienį brolijos žemėje prie Woodend miestelio šalia Lituanicos sodybos.

Kviečiame visus gražiai praleisti laiką gamtoje. Atvykite viskuo apsirūpinę, net su palapinėm, kepti kepsnius ant iešmų ir t.t.

Jei oras bus nepalankus, visi tilpsime esamoje pastogėje, kur bus galima muzikai grojant ir pasišokti. Jokių kitų pramogų vietoje nebus. Nebus ir autobuso pensininkams (praėjusiais metais autobusų atvyko tik penki pensininkai, o už autobusą teko sumokėti \$50.00).

Jūsų atvykimas bus jūsų pritarimas idėjai, kad Senelių Pastogė lietuviams yra reikalinga. Brolija pasistatys uždaviniu... „parūpinti pastogę lietuvių kilmės seneliams ar invalidams“. Ji tuo keliu ir eina. Reikalui esant jau ir dabar galima priglauti vieną kitą tautietį. Bet jei viskas gerai seksis ir sulauksime jūsų pritarimo

ir pagalbos, tai netrukus turėsime pastogę ant nuosavos Brolijos žemės.

Be to Vydūniui pagerbti Lituanicos sodyboje yra pastatyta paminklinė lenta. Oficialus paminklinės lentos atidengimas įvyks vakare, kurį atliks Vydūno mokinys mums visiems gerai pažįstamas p. A. Krausas.

Tad iki pasimatymo iešmyneje.

Brolijos Valdyba

NEWCASTLE

Niukastelio lietuviai choristai labai propaguoja lietuviškas dainas. Spalio 26 d. jie rengia savo metinį koncertą, lapkričio 30 d. giedos kalėdines giesmes Y.W.C.A. rengiamame kalėdinių eglučių festivalyje, o gruodžio 1 d. giedos lietuviškas kalėdines giesmes Niukastelio universiteto studentams. Dėl perkrautos programos turėjo atsisakyti nuo dalyvavimo Raudonojo Kryžiaus ir Good Neighbour's organizacijų rengiamuose koncertuose.

Spalio 13 d. p.p. Ivinskių namuose susirinko Niukastelio lietuvių diskusijų būrelis pasiklausti p. Stasio Žuko skaitomos paskaitos „M.K. Čiurlionis — muzikas“. Paskaita tęsėsi 35 minutes. Pre-

NEWCASTLIO LIETUVIŲ CHORO,

VADOVAUJAMO STASIO ŽUKO,

METINIS KONCERTAS

IVYKSTA SPALIO 26 D.

CHARLESTOWN COMMUNITY HALL.

Po koncerto bendras pobūvis su šokiais ir vaišėmis.

Tautiečiai iš arti ir toli

maloniai kviečiami koncerte dalyvauti.

Pradžią 7.30 val. vak.

KIEK AŠ SUŽINOJAU!

Ku-ka

Rugsėjo 26-30 d.d. kun. P. Butkus lankėsi Naujosios Zelandijos sostinėje Wellingtone. Čia būdamas aplankė beveik visus čia gyvenančius lietuvius. Rugsėjo 29 d. pirmą kartą Wellingtone atlikė lietuviškas pamaldas šv. Jon-

chimo bažnyčioje. Pamaldose dalyvavo apie 30 asmenų. Iš Wellington kun. P. Butkus išvyko į N.Z. Pietinę Salą pasigrožėti gamta ir aplankyti ten gyvenančių lietuvių.

Šiuo metu Geelongo meno galerijoje vyksta konkursinė dabarties meno paroda, kur buvo skiriama Corio 5 Stars 1000 dolerių premija. Šioje parodoje iš lietuvių dalyvauja melbourniški dail. Adomas Vingis su savo vienu kūrinu. Parodoje dalyvauja iš visos Australijos 39 menininkai su savo darbais.

Rinktinėje Australijos grafiku parodoje, kuri yra kilnojama ir rodyta ar rodoma didžiųjų Australijos miestų valstybinėse meno galerijose, dalyvauja su savo kūriniais du lietuviai grafikai: dail. V. Ratas ir dail. A. Šimkūnas.

Džiaugiasi mūsų įžymioji solistė p. G. Vasiliauskienė artimųjų ir bičiulių sveikinimais, kad susilaukė anūkėlio, bet faktas nėra visai džiuginantis, nes per tat ji virto... senele. Pagrunda tik, kad praktiškai anūkaį žmogaus nesenedina!

Canberroje tautiečių tarpe vyksta lažybos, ko šiomis dienomis A. ir O. Andruškos susilauks — anūko ar anūkės. Canberros Klubu vadovybė susirūpinusi, kad nepri-trūktų šampano.

Visiems gerai Sydnėjuje pažįstamos (ypač skautams) veterinarijos gydytojos Ramunės Zinkutės vestuvės įvyks jau gruodžio 14 d. Jos išrinktasis irgi veterina-

žinote kokį „bob a job“, kokiame šimtui iš karto; praneškite, sakyčiau! Užsidės vėl išaugtinus skautiškus sijenėlius, (dabar gi „mini“ madoj) ir atliks visokius jobus. O už „expert service“ garantuojame mes, vyrai, nes senai jas ir ne iš matymo pažįstame.

Neduosime pinigų, neprisidėsime; nulinėsim dar ko gero bobos arba reiks bėgti į Sydnėjų tremtiniai. Sakyčiau, prisidėkime! Nes Sydnėjus pats garaže tebegyvena; kaip dvykpas, kontraktas dar neatlikęs. Prisidėkime, ka?

Argus

MELBOURNE MŪSŲ PASTOGES

SPAUDOS BALIUS

K a d a: šeštadienį, lapkričio 2 d.

K u r: savuose namuose 50 Errol Str., North Melbourne

K e l i n t a: 7.30 val. vak.

K a s b u s: bufetas, gėrimai, muzika, draugai...

K a i n a: \$ 2.00 asmeniui.

Visi kviečiami ir prie įėjimo bus pasitikti su vyno taure!

Pranesimai

RUOSIAMASI KARIUMENĖS ŠVENTEI L.V.S. „Ramovės“ Pertho Skyriaus Valdyba nutarė šiais metais Kariumenės šventę suruošti kuo iškilmingiau. Minėjimas ruošiamas lapkričio 23 d., šeštadienį, salėje. Pradžią 7 val. vak. Bus

mažajoje Leederville (Town Hall) paskaita, deklamacijos, moterų choras. Po oficialios dalies muzika ir pasilinksminimas.

Sekandį dieną, sekmadienį, ruošiamas iškyla į Shidlaw (28 mylios nuo Perth). Ten veiks lauko virtuvė, bus duodami karštieji pietūs. Aikštėje jaunimas galės sporto žaidynes praveisti, o vyresniesiems pramatomos kitokios žaidimai. Esant karštam orui bus galima pasimaudyti ten pat esančioje maudykloj. Kviečiami visi gausiai dalyvauti. Skyriaus Valdyba

DAIL. V. RATO PARODA

atidaroma spalio 27 d., sekmadienį, 3 val. p.p. „Three Sisters“ galerijoje Melbourne (46 Church St., Brighton) ir truks iki lapkričio 15 d.

Visi mieli tautiečiai meno mėgėjai kviečiami parodos atidaryme gausiai dalyvauti arba vėliau parodą aplankyti ir susipažinti su mūsų įžymaus dailininko darbais.

Rugsėjo 28 d. Melbourne susitaukė sudnėjškieš visuomenininkas p. Vladas Miniotas su p. O. Matulionyte. Gražu vestuvini priėmimą suruošė p.p. Kuncaičiai.

Grįžus į Sydnėjų, kur p. V. Miniotas turi savo namus ir pastoviai gyvena, jaunavedžiams irgi kuklias vestuvines iškilmes suruošė p.p. V. ir B. Barkai, pas kuriuos p-lė Matulionytė, dabartinė ponio Miniotienė buvo eilę metų šeiminkė.

Abu jaunavedžiai jau yra pagyvenę „jaunuoliai“ ir abu gyvai reiškesi ir reiškesi lietuviškame gyvenime. V. Miniotas yra keletą kartų buvęs Sydnėjaus apylinkės pirmininku ir šiaip nuolat dalyvauja ir visapusiskai remia ir palaiko lietuvišką veiklą. Lygiai tokią pat nuosirdi lietuvių ir talkininkė yra ir p-lė Matulionytė. Abiem linkime šviesaus ir saulėto gyvenimo.

GRĮZO P. ANDRIUŠIS

Po sėkmingų kelionių po šiaurės Ameriką spalio 17 d. Sydnėjuje nutūpė rašytojas Pulgis Andriušis ir čia pasidalinę su draugais savo išgyvenimais jau sekantį rytą išskubėjo namo Adelaidėn.

PADEKA

Sydnėjaus Lietuvių Meno Ansamblio nuosirdžiai dėkoja visiems, parėmusiems ir padėjusiems Ansambliui ruošiant ir pravedant nuotakingą vakarą spalio 12 d. Dainavoje. Visiems nuosirdžiai ačiū.

Ansamblio Vadovybė

PADEKA

Reiškiu nuosirdžią padėką visiems mieliems prieteliams, lankiusiems mane ligoje, o taip pat ir už maldas bažnyčioje.

Silvestras Slavickas

Remkime savą spaudą

— KELIAUJANTIS VAIDILA — ŽODŽIO IR DAINOS SCENINĖ MOZAIKA — RECITALIS

Lietuvių autorių kūrinius ir jų ištraukas šviesos efektų ir muzikos garsų fone, skaito, deklamuoja, vaidina ir dainuoja

PAULIUS RŪTENIS

spalio 27 d., sekmadienį, 5 val. p.p. Melbournio Lietuvių Namuose 50 Errol Street, North Melbourne.

Įėjimas — 1 doleris

PELNAS SKIRIAMAS LIETUVIŲ NAMAMS.

Rengėjai

rijos gydytojas Michael Roy Cobb.

Na ir keistą vakarą spalio 12 d. Bankstowne surengė Sydnėjaus Meno Ansamblio: jaunimui skirti bilietai atžymėti liepos 20 d. data, o visiems kitiems — spalio 12 d. Išeina, kad tame pat vakare dalyvavę tėvas ir sūnus, bet sūnus skaitosi dalyvavęs trim mėnesiais anksčiau!

Ilgai rinkes ir rengėsis pagaliau vedė Mūsų Pastogės bičiulis Canberroje p. Viktoras Martišius. Dabar maloniai šeimyninio gyvenimo dienas leidžia Surfers Paradise paplūdimiuose. Linkime gražaus ir laimingo gyvenimo.

Iš lietuvių Australijoje bene brangiausia apmokėtas paskaitininkas yra kaip tik Mūsų Pastogės redaktorius. Jam spalio 13 d. Canberros Lietuvių Klube baigus skaityti paskaitą Canberros Liet. Klubu pirmininkas p. Viktoras Martišius įteikė trijų šimtų dolerių čekį! Tai bent honoraras! Vėliau paaiškėjo, kad tuos pinigus Klubas paskyrė Mūsų Pastogei už specialų numerį.

DYVAI MELBOURNE

Broliečiai, jeigu Melbourn kas eisit ar važiuosit; pinigų kiškite užant ar į apatinių kelnų kišenę, nes yra pavojus, kad, kaip per šidlavos atlaides, gali pražūti. Moterišku balsu kalbant jeigu girdi, tai tik: pinigų, pinigų... Nutvėrusios atviresnės kišenos taip ištuštins, kad tik koks virvagalis ar šriubelis tepalik. Šriubelį, ir tą, kaip škotai, apvartys; a gal bus geras salės statybai, gal susigadys... Sakė sunkų spaus iš akmens, kad tik salė būtų. Nenormalios sakyčiau! Visai, kaip ne moterys! Žinoma, pinigų joms visada buvo per mažai, bet normaliems dalykams; skrybėlaitė, kosmetikos ar šiaip kokioms cecakėms. Apie statybas namų ar salių jos nė negalvodavo.

Aną šeštadienį, kaip visada, darom šopinę su Argusiene. Žiūriu, kad ji ne pas groserius, bet po bankus vaikšto. Paskola gauti kombinuoja, pamaniau. Dar primokiau, kad nedėtų parašo be advokato žinios, bet... Ateina ji iš vieno banko geltonu drambliuku nešina. „Get with the strength“ ant pilvo užrašyta. Drambliukui ant pilvo. Patiko jai dėl to „strength“. Girdi, mes moterys esame ta tikroji „strength“. Dabar desiant vienus rudus smulkius pinigėlius ir nė nenajusiant, kaip drambliukas bus pilnas. Kitos moterys irgi turinčios po drambliuką. O tam komitete jau koks desėtkas mote-

ry. Už tai Jokubauskas vis niūniuoja vaikštinėdamas: — viena pamylėjau, kitą palydėjau, trečią prie vartelių bučiavau... — ir taip iki dešimt. — ... nieko nėra rimto, sako man dešimta... Pasivaideina ir man kasos Laisvės alėjoje. — Ir ko aš, durmas, nebejaų į Tarybą? Sako, dar vis daugiau jų renkasi ir tą statybų komitetą. Vilos, kaip amazonės. Ech, gali žmonie griaužtis pirštus dabar, bet nieko nebeišgriausi. Mano tokia laimė, kad vis pro laimę praeinu; o galėjau... Po laiko galėtis, ka bučiau galėjęs...

Argusienė sako, tiek tik pas ją romantikos, kad didesnis pinigais, kaip 10 centų nelenda į tą drambliuką. 20 centų pinigą turi jau išsišiepęs stumti. — Gali nelaukti, dūšele, — sakau, — kad aš išsišiepęs stumčiau. Aš žinau, kur pinigą dėti be išsišiepimo. Bet nieko jau nepapešit, broliečiai! Iš veido matau, kad su drambliuku pasiruošus į žalčio mūšį stoti. Atims, išspaus visus varikulus pakutinius, ne ant alaus bokalo nepalikdama (o čia nauja bravora „Courage“ budavoja). Spaus sunkią iš akmens ir devynis prakaltus reiks šluostyti, kol salės nebus. Išžiūrėjusios į vieną tašką; salė 1970 metais ir nė krypt į šoną. Keps vėl vėdara ir kinziuku. Bus minesingeriais, trūbadirais ir šiaip kokiais barabanščikais, kad tik pinigų uždirbus. O jeigu

Mielus „Dainos“ choristus V. ir J. Léverius, ponios tėveliui

VIKTORUI BODUI

Lietuvoje mirus, liūdesy nuosirdžiai užjaučia

„Dainos“ choro Dirigentas ir choristai

Printed by Mintis Pty. Ltd., 417 Burwood Rd., Belmore Sydney, tel.: 759 7094, for the Publisher: Australian-Lithuanian Community, P.O. Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W., 2001